

ความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวสมพิศ จิตบำรุงธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974 - 563 - 972 - 9

009457

i 177A7892

THE EQUITY OF EDUCATIONAL INVESTMENT IN
THE ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE AUSPICES
OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Sompis Jidbumrungthum

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University
1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวสมพิศ จิตบำรุงธรรม

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....*สมชาย งามมา*..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ นุนนาค)

คณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์

.....*Mr. N. N. N.*..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริเรก ศรีสุโข)

.....*Mr. T. W. P.*..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....*H. D. W.*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอค)

.....*Mr. S. S. S.*..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ชื่อนิสิต นางสาวสมพิศ จิตบำรุงธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการลงทุนทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีงบประมาณ 2523, 2524 และ 2525 และเพื่อประเมินความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษา โดยส่วนรวมและตามขนาดโรงเรียน การลงทุนทางการศึกษาในงานวิจัยนี้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ใช้ดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ งบประมาณจากรัฐบาล และเงินอุดหนุนจากกรุงเทพมหานคร

กลุ่มประชากรของการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ยกเว้นโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดใหม่ กลุ่มประชากรประกอบด้วยโรงเรียน 402 โรงเรียน

การวิจัยใช้ความแปรปรวนที่ยอมรับได้เป็นเกณฑ์ในการวัดความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษา ซึ่งอาศัยวิธีการสถิติสองอย่าง คือ สัมประสิทธิ์ของความแปรผันและครรชนีแมคคูน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การลงทุนทางการศึกษาต่อหัวเพิ่มขึ้นทุกปี โรงเรียนขนาดเล็กมีการลงทุนต่อหัวสูงสุด โรงเรียนขนาดใหญ่มีการลงทุนต่อหัวต่ำสุด

2. หากพิจารณาเปรียบเทียบการลงทุนทางการศึกษา ในแต่ละปี
งบประมาณตามขนาดโรงเรียน แสดงว่า ความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมขนาดเล็กมีความเสมอภาคเป็นที่น่าพึงพอใจน้อยกว่าโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่

3. การลงทุนทางการศึกษา ปีงบประมาณ 2523 มีความเสมอภาค
มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณอื่นที่ทำการศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการลงทุนทางการศึกษาในระยะเวลาที่
ผ่านมา พบว่า มีการเพิ่มการลงทุนทางการศึกษาในแต่ละปีที่ผ่านมา แต่เป็นการ
เพิ่มในอัตราที่นำไปสู่ความไม่เสมอภาคมากขึ้น

Thesis Title The Equity of Educational Investment in
 the Elementary Schools Under the Auspices
 of Bangkok Metropolitan Administration

Name Miss Sompis Jidbumrungthum

Thesis Adviser Dr. Taweewat Pitayanon

Department Educational Research

Academic year 1984

ABSTRACT

The Objectives of this research were to study the condition of educational investment in the elementary schools under the auspices of Bangkok Metropolitan Administration for fiscal year 1980, 1981 and 1982 and to assess the equity of educational investment of all elementary schools according to the school-size. The term "educational investment" in this research was defined as the to expenditure for the educational enterprise, which consisted of budget allocation from the national government and Bangkok metropolitan subsidies.

The population of this study consisted of all elementary schools under the auspices of Bangkok metropolitan administration with the exclusion of newly elementary schools. The population made up 402 elementary schools.

This study employed evaluation equity of educational investment criteria. The permissible variance criterion was operationalized by two statistical methods: The Coefficient of Variation and Mcloone Index.

The findings of this study were as follow :

1. The per-capita educational investment was increased annually. The highest per- capita educational investment was in small-size schools. The lowest per-capita educational investment was in large-size schools.

2. A ladtitudinal comparison, an increasing rate of educational investment throgh all the years of the study according to school size showed the state of financial equity of educational investment in the small-size schools was less satisfactory than the middle-size and large-size schools.

3. The educational investment for the year 1980 showed the highest degree of equity of three years covered by the study.

The findings for the cross-sectional analysis indicated that there was an increase in educational investment through the years, but that the rate of increase was such as lead to greater inequity.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเรียบร้อยได้ ด้วยความกรุณาของ อาจารย์
ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น
ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา รวมทั้ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ กีนาวงศ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ และ
รองศาสตราจารย์ เคื่อน สิริพันธุ์ประทุม ในการช่วยเขียนโปรแกรมและใช้
คอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษารุงเทพ
มหานคร หัวหน้าเขต ศึกษาธิการเขต อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ และ
คณะอาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และเป็น
กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุน
เป็นอย่างดี และเป็นพลังใจอันสำคัญที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

สมพิศ จิตบำรุงธรรม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
รายการภาพประกอบ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมุติฐานในการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ความจำกัดของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	5
2 บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	7
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	19
กลุ่มประชากร.....	19
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	19
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	20
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	84
ประวัติผู้เขียน.....	90

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
2.1	การเปรียบเทียบรายได้ประชาชาติกับการใช้จ่ายของรัฐบาล ด้านการศึกษา ปีงบประมาณ 2516 - 2525.....	8
2.2	งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา ปีงบประมาณ 2516-2525	9
2.3	งบประมาณค่าใช้จ่ายทางการศึกษา จำแนกตามระดับและ ประเภทของการศึกษา ปีงบประมาณ 2525.....	10
2.4	ค่าใช้จ่ายต่อหัว ในงบค่าเนนการ จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ ปีงบประมาณ 2512 - 2515.....	12
2.5	งบประมาณการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ 2517 - 2521 จำแนกตามแหล่งที่มา.....	12
2.6	ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพ มหานคร ปีงบประมาณ 2517 - 2521.....	13
4.1	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แยกตาม ขนาดโรงเรียน ปีการศึกษา 2523 - 2525.....	25
4.2	จำนวนนักเรียนต่อครู ปีการศึกษา 2523 - 2525...	26
4.3	จำนวนครู, จำนวนนักเรียนมากที่สุดและน้อยที่สุดในโรงเรียน พิจารณากตามขนาดโรงเรียน.....	27
4.4	ค่าเฉลี่ยจำนวนนักเรียนต่อโรงเรียน พิจารณาตามขนาด โรงเรียน.....	28
4.5	จำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน และการลงทุนต่อหัวของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	29
4.6	จำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน และการลงทุนต่อหัวของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ปีงบประมาณ 2523-2525	31

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.7	จำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน และการลงทุนต่อหัว ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	32
4.8	จำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน และการลงทุนต่อหัว ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	33
4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ของ ความแปรผันของการลงทุนต่อหัวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	43
4.10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ของ ความแปรผันของการลงทุนต่อหัว ของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่ ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	46
4.11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ของ ความแปรผันของการลงทุนต่อหัวของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดกลาง ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	49
4.12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ของ ความแปรผันของการลงทุนต่อหัว ของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	52
4.13	การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน ของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามขนาดโรงเรียน ปี งบประมาณ 2523 - 2525.....	55
4.14	มัธยฐาน ครรชนี่แมคลูน ของการลงทุนต่อหัวของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	58

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.15	มัธยมศึกษาตอนต้น การลงทุนต่อหัวของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดใหญ่ ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	61
4.16	มัธยมศึกษาตอนต้น การลงทุนต่อหัวของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง ปีงบประมาณ 2523-2525	64
4.17	มัธยมศึกษาตอนต้น การลงทุนต่อหัวของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	67
4.18	เปรียบเทียบค่าครุภัณฑ์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามขนาดโรงเรียน ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	70

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	เงินลงทุนต่อหัว โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพ มหานคร ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	35
2	เงินลงทุนต่อหัว โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ปีงบ ประมาณ 2523 - 2525.....	36
3	เงินลงทุนต่อหัว โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง ปีงบ ประมาณ 2523 - 2525.....	37
4	เงินลงทุนต่อหัว โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ปีงบ ประมาณ 2523 - 2525.....	38
5	การเปรียบเทียบเงินลงทุนต่อหัว จากเงินงบประมาณของ รัฐบาลรวมกับเงินอุดหนุนของกรุงเทพมหานคร ของ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามขนาด โรงเรียน ปีงบประมาณ 2523 - 2525.....	39
6	การเปรียบเทียบเงินลงทุนต่อหัว จากเงินงบประมาณของ รัฐบาลรวมกับเงินอุดหนุนของกรุงเทพมหานครและเงินบำรุง การศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพ มหานคร ตามขนาดโรงเรียน ปีงบประมาณ 2523 - 2525 ..	40